

Datum

2026-09-01

Vår referens

Mattias Cedholt

Enhetschef för Bygglov Teknik

Diarienummer

SBN-2026-549

Yttrande

Till

Kommunstyrelsen

Remiss Landsbyggs- och infrastrukturdepartementet - Regler om livscykel-GWP och gränsvärden för byggnaders klimatpåverkan

Sammanfattning

Stadsbyggnadsnämnden är i grunden positiv till Boverkets förslag om införande av full LCA-GWP samt gränsvärden för klimatpåverkan vid nybyggnation, men anser att förslaget om alternativ 2 är för oambitiöst. Stadsbyggnadsnämnden förordar en ambitionshöjning i linje med Alternativ 1 (50% reduktion av klimatpåverkan).

Stadsbyggnadsnämnden anser att:

- alternativ 1 är det enda alternativ som linjerar med både EUs klimatlagstiftning såväl som Malmö stads egna klimatmål, och bör därför vara den nationella miniminivån.
- myndighetsutövning och tillsyn behöver förtydligas.
- det finns behov av tydligare ansvarsfördelning, kontroll och nationellt systemstöd.
- utvecklingen av en nationell klimatdatabas och metodstöd behöver prioriteras och tidigareläggas.
- avvecklingen av lagen om klimatdeklaration innebär ett tidsmässigt glapp i klimatstyrningen som innebär risk för tappad kunskap om klimatpåverkan i branschen.

Yttrande

Gränsvärden bör linjera med EUs klimatmål

Boverket har utrett hur EU:s EPBD (energiprestandadirektiv) ska införlivas i svensk lagstiftning. Syftet är bland annat att föreslå gränsvärde för koldioxidpåverkan från byggnation som linjerar med EU:s mål om klimatneutralitet 2050, med delmål om en halvering (55%) till 2030.

Malmö stad har redan infört gränsvärden för koldioxidpåverkan från byggnation vid markanvisning och egen nybyggnation. Införda gränsvärden är i linje med Parisavtalet och Malmö stads egna klimatmål. Boverket presenterar tre gränsvärdesförslag i remissrapporten. Trots att rapporten konstaterar att endast Alternativ 1(B1) linjerar med EU:s klimatmål, förordas Alternativ 2 (B2). Alternativ 1 linjerar bäst med Malmö stads antagna klimatmål.

Bygg- och fastighetssektorn har genom initiativ som *Reduction Roadmap* (2022) och *Fossilfritt Sverige* (2018) själva pekat ut en ambitiös färdplan mot klimatneutralitet till 2045. En majoritet av aktörerna – inklusive stora byggherrar, materialtillverkare och branschorganisationer – har uttryckt stöd för tydliga och tidiga gränsvärden som driver omställningen. Alternativ 1 ligger i linje med dessa färdplaner och signalerar att Sverige tar ledarskap i EU:s klimatarbete.

Remissrapportens enkätunderlag pekar mot alternativ 1 (B1) – ändå väljs B2, utan att avvikelserna motiveras kvantitativt. I bilagan anges att "en stor majoritet" av byggherrarna i den tidiga branschdialogen förordade 45–55 % reduktion, och att "i princip ingen" förordade den lägsta nivån (B3). Vid hearingen i augusti 2025 upprepas det att "en stor majoritet svarade att de förordade alternativ 1... I princip ingen förespråkade alternativ 3 men däremot förordade några alternativ 2."

B2 motiveras med en allmän riskbedömning att ett högre gränsvärde kan innebära "oproportionerliga risker för små och medelstora företag", trots att detta inte underbyggs särskilt väl i rapporten mer än genom något enstaka exempel, samt en allmän oro från en representant för små- och mellanstora byggföretag. Den oron innebär en oproportionerligt stor risk som behöver motiveras bättre med väl underbyggt underlag kring mindre företags förmåga att klara det EU-linjerade gränsvärdet. Samtidigt redovisas att flera större företag redan idag når 30–50 % reduktion utan merkostnad, vilket gör generaliseringen "oproportionerlig risk" svärförenlig med det egna underlaget. Branschen har redan visat att halverad klimatpåverkan kan uppnås kostnadsneutralt eller med rimliga kostnadsökningar. Farhågan om oproportionerliga risker beaktar heller inte att flera storstäder och bolag redan idag har ambitiösare gränsvärden som de flesta företag har börjat anpassa sig till.

Den övervägande risken för kostnadsökning för en klimatmålslinjerad gränsvärdesnivå beskrivs som ökade materialkostnader. Samtidigt pekar remissen med bilagor på att denna kostnadsökning väntas ha utjämnats till 2030. I bilaga 8 (konsekvensutredning) bekräftas att aktörer som redan investerat i klimatarbete ser alternativ 1 som en konkurrensfördel och en möjlighet att accelerera marknadsintroduktionen av klimatförbättrade material. Därmed kan Sveriges ledande position inom hållbart byggande försvagas, genom försämrad konkurrenskraft för svensk bygg- och materialindustri, på en europeisk marknad där klimatkrav blir allt vanligare.

Mot bakgrund av detta anser Stadsbyggnadsnämnden att förslaget om gränsvärden inte uppfyller EU-direktivets villkor på denna punkt. B1 är nödvändig för att linjera nationell lagstiftning med lokalt antagna mål om klimatneutralitet till 2030, samt Parisavtalet. Ett mindre ambitiöst alternativ innebär en rad risker för kommunens lokalt antagna politiska målsättningar och för byggbranschen som i stor utsträckning har anpassat sig till en målsättning om 50% reduktion av klimatpåverkan.

Slopad klimatdeklaration innebär risk för tappad kunskap och momentum

Omställningen av branschen kräver ökad kunskap om klimatberäkning, materialval och klimatoptimering i byggnation. Lagen om klimatdeklaration har stöttat det kunskapsbygget. Förslaget, som det föreligger, innebär att nuvarande klimatdeklarationslagstiftning upphör i mars 2027. Det skulle betyda att ett glapp uppstår innan de nya kraven träder i kraft. För byggnader över 1 000 m² cirka sex månader, medan byggnader under denna storlek inte omfattas av krav på beräkning förrän 2030, vilket medför ett glapp på upp till 2,5 år. Stadsbyggnadsnämnden anser att det finns en risk att kunskap och kontinuitet försvinner om lagen om Klimatdeklaration tas bort. Stadsbyggnadsnämnden bedömer att detta riskerar att försvaga styrningen under en kritisk period i omställningen.

Myndighetsutövning och tillsyn behöver förtydligas

Boverkets förslag innebär en begränsad möjlighet till uppföljning och kontroll av byggaktörernas dokumentation av att byggnadens klimatpåverkan understiger gränsvärdet.

Stadsbyggnadsnämnden bedömer därför att det finns behov av tydligare reglering av kontroll och uppföljning av klimatberäkningar än vad som framgår i förslaget, för att säkerställa tillförlitlighet och likvärdig tillämpning.

Stadsbyggnadsnämnden ser ett behov av:

1. Tydligare ansvarsfördelning mellan stat och kommun,
2. Nationellt framtagna metoder för kontroll och verifiering,
3. Ett gemensamt systemstöd som möjliggör likvärdiga bedömningar.

Nämnden bedömer att det även bör övervägas att begränsa vilka uppgifter som behöver lämnas in, i kombination med att statlig myndighet ansvarar för stickprovskontroller, för att minska administrativ belastning på kommunerna.

Stadsbyggnadsnämnden bedömer att det även bör övervägas att begränsa vilka uppgifter som behöver lämnas in, i kombination med att statlig myndighet ansvarar för stickprovskontroller, för att minska administrativ belastning på kommunerna.

Utvecklingen av klimatdatabas och metodstöd behöver prioriteras och tidigareläggas

Stadsbyggnadsnämnden ser positivt på förslaget om utveckling av nationell klimatdatabas och systemstöd, men vill särskilt betona vikten av att klimatdatabasen är fullt utvecklad och tillgänglig senast vid införandet av kraven på livscykel-GWP år 2028.

Det är även viktigt att utvecklingen omfattar fler livscykelkedan, inklusive drift- och slutskede (B- och C- skede), för att möjliggöra ett bredare livscykelperspektiv på sikt.

Stadsbyggnadsnämnden framhåller att krav på beräkning av full livscykel-GWP innebär ökade indirekta kostnader kopplade till datahantering, kompetens och systemstöd. Staten bör därför fortsätta att förstärka arbetet med att tillhandahålla vägledning, data och digitala verktyg.

Ansvarig

.....
 Anna-Carin Mårtensson,
 tf stadsbyggnadsdirektör
